

Skýrsla vegna umsóknar um Grænfána

**Umhverfismál í Vatnsendaskóla
haustið 2011**

Sótt um Grænfána í annað sinn

Vatnsendaskóli flaggaði Grænfána í fyrsta sinn í september 2009 og nú er skólinn að sækja um Grænfánann í annað sinn.

Umhverfisnefnd

Á haustönn 2006 var stofnuð umhverfisnefnd í Vatnasendaskóla með það að markmiði að sækja um Grænfána. Vinnuferlið hófst á því að á haustdögum 2006 gátu kennarar og starfsfólk skráð sig í teymi sem vann að umhverfismálum skólans. Í kjölfarið var þess farið á leit við foreldra að eitthvert þeirra gæfi kost á sér í setu í umhverfisteymi Vatnsendaskóla. Á vorönn vorum við komin með fulltrúa foreldra í teymið og þá kusu nemendur í 3. – 8. bekk tvo fulltrúa úr hverjum bekk til að sitja í teyminu en á þeim tíma voru nemendur í 8. bekk elstu nemendur skólans. Því má segja að á vordögum 2007 hafi umhverfisnefnd skólans verið fullskipuð. Tvisvar á hverri önn hafa verið fullskipaðir fundir hjá umhverfisteymi og fullorðnir fulltrúar hafa fundað oft. Á hverju hausti hafa orðið mannabreytingar í umhverfisteyminu en einstaka fulltrúar hafa þó setið þar frá upphafi.

Haustið 2006 tók umhverfisnefnd þá ákvörðun að skólinn sækti um að fara á græna grein hjá Landvernd. Fyrsta verkefnið sem ákveðið var að taka fyrir var að draga úr pappírspotkun í skólanum og skoða hvað væri hægt að endurnýta. Ákveðið var að leggja áherslu á að nemendur kæmu ekki með drykki í einnota umbúðum í skólann.

Fjöldi fulltrúa nemenda í umhverfisnefnd þótti of mikill og því var ákveðið að fækka þeim og nú eru tveir nemendur úr hverjum 5. – 8. bekk skólans í nefndinni. Auk þess eiga fulltrúar stjórnenda, starfsmanna, kennara og foreldra áfram sæti þar.

Mat á stöðu umhverfismála

Strax á haustönn 2006 var farið yfir gátlistann sem finna má á heimasíðu Landverndar og voru það fulltrúar umhverfisteymis skólans sem gerðu það. Á fyrsta fundi fullskipaðrar umhverfisnefndar var gátlistinn kynntur fyrir öllum nefndarmönnum og fengu nemendur í hendur þann hluta gátlistans sem heitir meðhöndlun á rusli. Nemendur áttu að ræða um efni listans við bekkjarfélaga sína og skila svo aftur til umhverfisnefndar. Síðan hefur verið farið yfir gátlistann af og til til að skoða hverju við höfðum áorkað.

Áætlun

Ákveðið var að fyrsta skref í umhverfismálum skólans yrði að ná góðum tókum á pappírsflokun og að draga úr pappírspotkun. Einnig var ákveðið að lágmarka notkun einnota umbúða. Næsta skref verður að draga úr orkunotkun í skólanum eins og kostur er. Áætlað er að byrja það verkefni haustið 2009. Umhverfisnefnd tók ákvörðun um þessi markmið og voru þau síðan kynnt á starfsmannafundum þar sem samþykkt var að vinna að þessum markmiðum. Einnig voru markmiðin kynnt fyrir nemendum og foreldrum. Vel hefur gengið að ná markmiðunum sem sett voru sem fyrsta skref.

Eins og fram kemur hér að ofan var ákveðið að leggja áherslu á orkusparnað áður en sótt yrði um grænfána í annað sinn. Því til viðbótar ákváðum við að flokka lífrænt sorp í öllum skólanum. Hvort tveggja hefur gengið vel og eru nemendur virkir í þeirri vinnu.

Eftirlit og endurmat

Umhverfisnefnd hefur haft það hlutverk með höndum að vinna að framgangi umhverfisstefnu skólans. Meðal annars hefur hún farið yfir gátlistann og unnið í þeim málum sem þarfnast hafa úrbóta. Í skólanum er markvisst unnið í sjálfsmati og er ætlunin að umhverfismál verði metin reglulega á þeim vettvangi.

Skref í rétta átt

Starfsmenn Vatnsendaskóla leita stöðugt nýrra leiða til að vernda umhverfi sitt. Heimanámsáætlanir nemenda eru nú eingöngu sendar heim í tölvupóstum og sama má segja um öll skilaboð til foreldra, innkaupalista að hausti, skóladagatal og vikulega bekkjarpósta sem umsjónarkennarar senda heim á föstudögum. Við ljósritun er alltaf leitast við að prenta báðum megin á blaðið ef því verður við komið.

Haustið 2010 var hætt að hafa pappírspurrkur í skólastofur því nemendur ofnotuðu þær. Á salernum nemenda eru blásarar til að þurrka sér um hendur.

Haustið 2011 var sölu á nesti í einnota umbúðum í unglíngadeild hætt. Nú koma nemendur í unglíngadeild með nesti að heiman.

Ef nemendur skólans koma með nesti í einnota umbúðum í skólann fara þeir með umbúðirnar heim.

Í Vatnsendaskóla er lögð áhersla á að nota rafhlöður sem hægt er að endurhlaða. Þess er vandlega gætt að safna saman þeim rafhlöðum sem þarf að farga og koma þeim á réttan förgunarstað.

Öll ræstiefni sem notuð eru í skólanum eru umhverfisvottuð og eiga því að vera hættuminni fyrir umhverfið.

Á hverju hausti tekur Vatnsendaskóli þátt í verkefninu *Göngum í skólann* og eru nemendur hvattir til að koma hjólandi eða gangandi í skólann.

Vatnsendaskóli er í samstarfi við Gámapjónustuna og erum við með gáma frá þeim fyrir; almennt sorp, lífrænt sorp, pappír og bylgjupappa.

Fræðsla

Nemendur í umhverfisnefndinni hafa tekið virkan þátt í að fræða samnemendur sína um umhverfismál. Einn liður í því að gera þá meðvitaðri um endurvinnslu var heimsókn umhverfisnefndar í Sorpu á vorönn 2008. Nemendur í umhverfisnefnd hafa útbúið fræðsluspjöld og sett í allar stofur skólans. Einnig hafa þeir heimsótt bekki og haldið erindi

um flokkun og endurnýtingu pappírs. Í öllu skólastarfi er lögð mikil áhersla á endurvinnslu. Sérgreinakennarar skólans leggja sérstaka áherslu á þann þátt í vinnu sinni með nemendum.

Haustið 2009 fóru nemendur í umhverfisnefnd í heimsókn í alla bekki til að minna á áframhaldandi flokkun pappírs. Erindi þeirra var líka að segja frá því að það hefði verið ákveðið að spara orku í skólanum eins og hægt væri með því að slökkva ljós, huga að því að hafa glugga ekki opna að óþörfu og gæta að stillingu á ofnum. Einnig þyrfti að gæta þess að láta vatn ekki renna að óþörfu. Þessu til áréttingar settu nemendur upp veggspjöld í stofunum.

Á vordögum 2010 heimsóttu nemendur í umhverfisnefnd alla bekki og færðu þeim sérstakar fötur fyrir lífrænan úrgang ásamt lífrænum sorppokum gerðum úr maís. Einnig kynntu þeir fyrir þeim hvernig þeir ættu að henda matarafgöngum í matsal skólans.

Síðastliðinn vetur fóru nemendur í umhverfisnefnd í heimsókn í alla bekki og sýndu nemendum skólans skemmtilegt myndband um orkusparnað sem féll í góðan jarðveg. Þar var komið inn á óþarfa ljósanotkun, óþarfa notkun á rafmagni og sóun á bæði heitu og köldu vatni.

Nemendur skólans sjá um að tína rusl á skólalóðinni. Árgangar skólans skiptast á að fara út og er skólalóðin þrífur með tveggja vikna millibili.

Þegar nemendur eru í vettvangsferðum á haustin og vorin er áhersla á ýmis konar fræðslu í tengslum við ferðirnar. Til dæmis fræðast yngri nemendur um fugla sem hafa aðsetur við Elliðavatn og eldri nemendur taka sýni úr lífríki vatnsins og greina. Á haustin hafa unglingarnir gengið frá skólanum að Kaldárseli við Helgafell og gist þar. Síðan hafa þeir komið heim í strætó daginn eftir. Í þessum ferðum kynnast nemendur vel náttúrunni í umhverfi skólans, læra að nota göngukort og kynnast helstu kennileitum á leiðinni. Þar að auki er þetta lífsleikni því í þessum ferðum eflist samkennd hópsins og nemendur kynnast betur.

Náttúran

Vatnsendaskóli leggur sérstaka áherslu á náttúrufræðikennslu. Í því samhengi er útikennsla á stundaskrá allra nemenda skólans. Einnig er lögð rík áhersla á útivist og vettvangsferðir fyrst á haustin og á vorin. Yngstu nemendur eru þá í útiveru nálægt skólanum en eldri nemendur fara lengra í burtu. Skólinn hefur látið gera göngukort af gönguleiðum í nágrenni skólans.

Kynning á stefnunni

Á öllum kynningarfundum með foreldrum og nemendum er sérstaklega talað um umhverfisstefnu skólans. Kennarar senda foreldrum vikulegt fréttabréf og þar er umhverfisstefnan áréttuð af og til. Umhverfissáttmáli skólans hefur verið settur á heimasíðu skólans til kynningar fyrir foreldra.

Umhverfissáttmáli Vatnsendaskóla

Í Vatnsendaskóla er lögð áhersla á umhverfismál. Sérstök áhersla er á endurvinnslu, orkusparnað og náttúruvernd.

Í Vatnsendaskóla leggjum við áherslu á að bera virðingu fyrir:

- Umhverfi okkar
- Auðlindum okkar
- Náttúrunni í kringum okkur

Það gerum við með því að:

- Flokka pappír
- Draga úr pappírnotkun
- Draga úr notkun á einnota umbúðum
- Setja rusl í flokkunargáma eða sorptunnur
- Endurvinna eins og kostur er
- Endurnýta það sem hægt er
- Draga úr notkun rafmagns með því að slökkva ljós og á rafmagnstækjum
- Láta vatn ekki renna að óþörfu
- Gæta að hitastillingum á ofnum
- Ganga í skólann
- Nota almenningsamgöngutæki í skólann
- Hvetja til að drepið sé á vélum kyrrstæðra bíla
- Nýta nánasta umhverfi skólans til vettvangsferða
- Virða gróðurinn í umhverfi okkar

Næstu skref

Við vonumst til að sú vinna sem við höfum unnið síðastliðin tvö skólaár leiði til þess að við fáum að flagga Grænfánanum í annað sinn í desember næstkomandi. Fyrsta skref okkar var pappírsflokkun og að draga úr pappírnotkun og höfum við haldið áfram á þeirri braut. Næsta skref okkar var að leggja áherslu á orkusparnað og höfum við náð nokkuð góðum árangri á þeim vettvangi. Auk þess ákváðum við að flokka lífrænt sorp í skólanum og hefur það gengið vel. Okkur finnst því að okkur hafi miðað nokkuð vel á leið okkar við að gera Vatnsendaskóla að umhverfisvænum skóla. Næsta skref sem við viljum taka er að huga að gróðrinum í nærumhverfi okkar.

Kópavogi 1. nóvember 2011

Birna Hugrún Bjarnardóttir
verkefnisstjóri

María Ásmundsdóttir
kennari